

Folketinget
Grønlandsudvalget

Departementet

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5547
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20453044

Svar på spørgsmål 33 (Alm. del):

09-02-2017

I brev af 17. januar 2017 har udvalget efter ønske fra Søren Espersen (DF) stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 33:

”Vil ministeren oplyse, om der er konventioner, som Kongeriget Danmark har tilsluttet sig, der giver unge i Grønland ret til at blive uddannet i et sprog, der gør det muligt at gennemgå en videregående uddannelse, og er det i givet fald Kongeriget Danmarks pligt at sikre, at den fornødne sprogundervisning tilbydes på et niveau, der gør det muligt at opnå den nødvendige færdighed i sproget, eller er det pligt, der er pålagt Grønlands Selvstyre? Der henvises til rapport, udgivet af Institut for Menneskerettigheder ”Ligebehandling af grønlændere i Danmark” (2015), hvoraf det af rapportens side 46 fremgår: ”Det understreges desuden, at staten er forpligtet til at fremme lige muligheder for uddannelse på alle niveauer for personer fra det nationale mindretal.”

Svar:

Danmark har ikke tilsluttet sig internationale konventioner af den art, som spørgeren efterlyser.

Danmark er medunderskriver på Den Nordiske Sprogkonvention af 17. juni 1981 med senere ændringer, herunder inkludering af Grønland og Færøerne i konventionens dækningsområde. Iflg. konventionen har nordiske statsborgere ret til at anvende deres eget sprog i et andet nordisk land. Konventionens anvendelsesområde er imidlertid afgrænset til kontakt til myndighederne i en anden kontraherende stat og omfatter ikke en ret til at anvende sit eget sprog i en undervisningssituation eller til at aflægge eksamen på eget sprog i et andet nordisk land. Den omfatter endvidere alene nordiske statsborgeres rettigheder i de andre nordiske lande og gælder derfor ikke rettigheder internt i rigsfællesskabet mellem Danmark, Grønland og Færøerne.

Danmark er også medunderskriver på den nordiske overenskomst om adgang til højere uddannelse af 3. september 1996 med senere ændring af 31. oktober 2012. Overenskomsten omfatter dog iflg. Artikel 1 alene en forpligtelse for landene til at give statsborgere, bosat i et andet nordisk land, adgang til offentlige videregående uddannelser i landet på samme vilkår som landets egne statsborgere, men indeholder ikke forpligtelser for landene til at sørge for relevant sprogundervisning. Også den overenskomst omfatter alene nordiske statsborgeres rettigheder i de andre nordiske lande og gælder ikke rettigheder internt i rigsfællesskabet mellem Danmark, Grønland og Færøerne.

Det indgår i samarbejdsaftale mellem Danmark og Grønland af 28. januar 2015, at den grønlandske gymnasiale uddannelse udformes, så uddannelsen giver adgang til videregående uddannelser på lige vilkår som de danske gymnasiale uddannelser. Det fordrer sammenlignelighed med hensyn til lærerkompetencer, fagrække, niveauer og eksamensforhold. I samarbejdsaftalen gælder det, at følgende sprogfag er obligatoriske i den gymnasiale uddannelse: Grønlandsk A, dansk A og engelsk C.

I samarbejdsaftalens kapitel 1 hedder det endvidere, at: ”Faget dansk har et fagligt sæt af mål, som både inddrager udvalgte dele af fælles kulturelle grundlag og sprogfærdighed i forhold til studiemæssige forudsætninger i Danmark.”

De grønlandske elever har desuden mulighed for at vælge engelsk B, som er et generelt krav for studenter, som ønsker optagelse på de videregående uddannelser. Endelig gælder det, at grønlandsk A kan regnes som et fremmedsprog for grønlandske studenter, som søger optagelse på videregående uddannelser i Danmark. Det er et optagelseskrav på de humanistiske videregående uddannelser at have et fremmedsprog udover engelsk B.

Danmark og Grønland indgik i 2014 en aftale om en særordning for optagelse af grønlandske studerende på videregående uddannelser i Danmark. Efter ordningen kan uddannelsessøgende fra Grønland optages uden om adgangsbeholdningen på de videregående uddannelser i Danmark. Den uddannelsessøgende skal have opnået mindst 6,0 fra den gymnasiale uddannelse og opfylde en række faglige og tilknytningsmæssige kriterier. Kriterierne fastsættes af Styrelsen for Forskning og Uddannelse efter indstilling fra Grønlands Selvstyre og fremgår af Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention fra 1950, som siden 1992 har været inkorporeret i dansk ret og siden 1. oktober 2011 gældende for Grønland, indeholder i Artikel 14 et forbud mod forskelsbehandling af en stats borgere på grund af deres sprog.

Det bemærkes i den forbindelse, at alene det tyske mindretal i Danmark har status af nationalt mindretal i Danmark i henhold til Europarådets definition heraf i Den Europæiske Pakt om regionale sprog eller mindretalssprog fra 1992.

Undervisningsområdet hører under det grønlandske selvstyre. Det er således ikke Danmarks pligt at sikre sprogundervisning af grønlandske unge på det niveau, som spørgeren anfører.

Det bemærkes i øvrigt, at § 20 i lov nr. 473 af 12. juni 2009 om Grønlands selvstyre fastslår, at det grønlandske sprog er det officielle sprog i Grønland. Af bemærkningerne til § 20 fremgår det, at ”Selvstyret sikrer samtidig undervisning i dansk og andre relevante sprog, der vil kunne kvalificere grønlandske unge til videre uddannelse i Danmark og i andre lande.”

Med venlig hilsen

Merete Riisager